

Рік XVII. Нью-Йорк, Четвер, 4-го Лютого 1909. Число 4

Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, February 4, 1909. No. 4.

Поклик Головного Виділу Руського Товариства Педагогічного у Львові.

З уваги на се, що дають ся нараз чути голоси — начеб Руське Тов-о педагог. нічого иншого не знало, як лише стогнати й жебрати та було таким діравим міхом, який суспільність має раз-у-раз напихати — даємо тут мале пояснене та обрахунок наших потреб і результатів.

Рік ювілейний Тов-а 1907 зазначив ся кількома новими та далекоюсягними здобутками а іменно:

Тов-о вибудувало великий дім при ул. Крижовій у Львові для своєї бурси, вартости 400 тисяч корон, в якій можна буде помістити по точнім розчисленю що найменше 250 учеників (є їх тепер 200);

2) оснувало заходом д-ра М. Коцюби школу вправ (на разі дві класи) для своєї жіночої учительської семінарії, аби виробити і тій школі право прилюдности;

3) купило в останніх днях грудня на приміщенє трех своїх шкіл (с. є. двох згаданих і виділової школи ім. Шевченка з правом прилюдности) двоверхову каменницю при ул. Мохнацького ч. 12 (за ціну 95.000 К).

Першу й третю акцію довершило Тов-о завдяки інтензивній і повній посвяті діяльності двох окремих комітетів, які так довго не спочили, поки не перевели діла — справді примір гідний признання й наслідування. Перший комітет, с. є. комітет будови бурси, зібрав несподівано велику суму й поставив головно при допомозі Его Екселенції Митрополита й архтекта проф. І. Левинського величавий дім, яким можемо сьміло гордити ся.

Другий комітет, постарав ся в дорозі складок і зручних фінансових операцій о потрібний гріш (до 40.000К), так що міг приступити дня 21. грудня м. р. до купна дому для приміщення всіх трех шкіл Тов-а. Крім сего повстало в р. 1907 і 1908: 4) кілька фондаций сотворених людьми, що віднимали собі всего, аби лише зложити гріш на жертвеннику Тов-а або его інституцій.

Головний Виділ не має прямо слів подяки отрим двом комітетам всім добродіям, які причинили ся до складок, купували записи довжні, помагали радою й ділом ідучи обом комітетам на руку.

От тими ділами, можемо справді похвалити ся, хоч і не можна все кождому наглядно показати. Однак не пора нам спочивати і успокоювати ся. Тов-о не виплатило як слід обох домів.

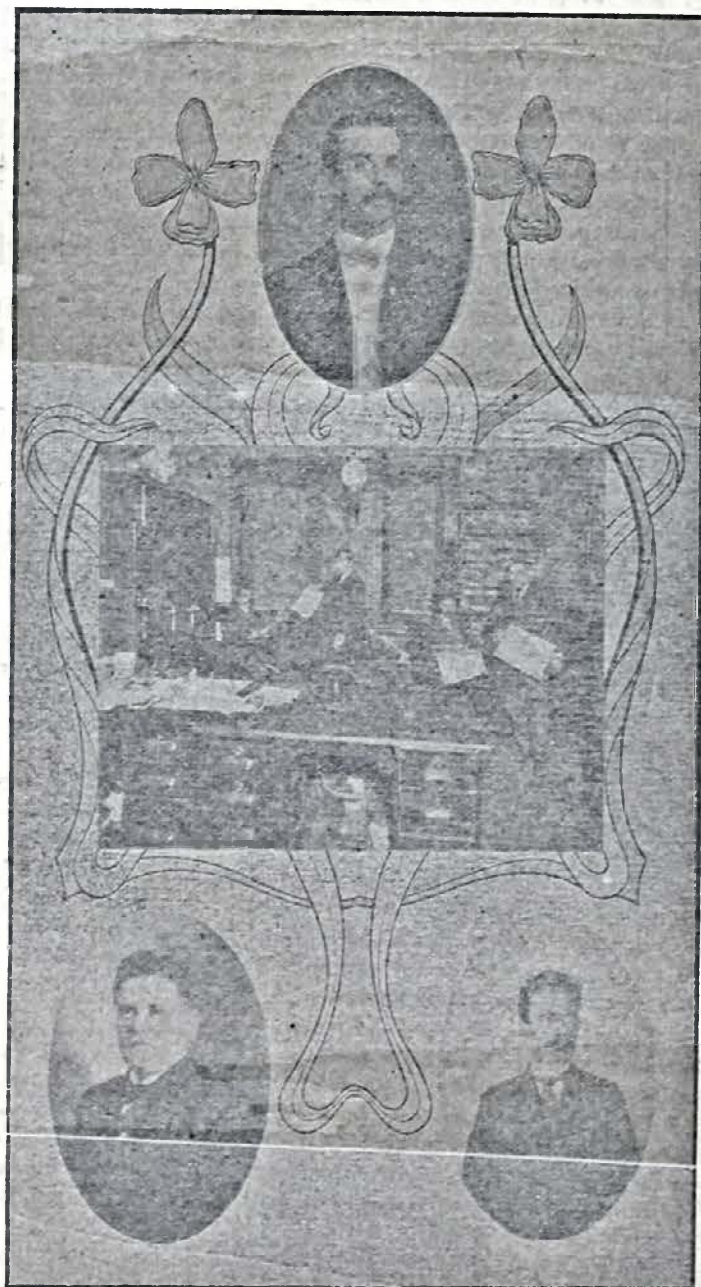
Головний Виділ мусить від себе просити суспільність іти далше обом комітетам в поміч та слати невинно жертви на сплату обох домів, аби й бурса й школа могли спокійно розвивати ся і не лаявували недоборами. Звісна річ, що нераз тяжше удержати якусь інституцію на висоті її задачі і розвитку, чим сотворити її й пустити в рух. Горе тій інституції, що стане в розгові, або пічне лише сплю розгону естувати; до правдивого розвитку і бурс і шкіл треба конче гроша і людий праці та посвятити.

Тов-о має багато добродіїв і находити чим раз більше симпатій і одушевлення в суспільности, однак ті всі складки суть в порівнянню з дійсними потребами за малі. Ми не молимо тих самих жертводавців і добродіїв о нові або ще більші датки, лише

звертасмо ся прямо й через наших дотеперішних добродіїв до тих, що досп давали або мало або й зовсім відтягали ся від сеї акції.

Тов-о має такі головні потреби:

I. На сплату давних недоборів бурси й амортизації нового

Конст. Кирчів, менеджер друкарні „Свободи”.

Анд. Гела, ред. слов. „Свободи”.

А. Цурковский, ред. рускої „Свободи”.

інвентаря й самого будинку збудованого більше чим у трох третилах за позичені гроші, потреба нам сталої підмоги суспільности.

II. Попри нову бурсу мусіло Тов-о отворити в давнім льокалі при ул. Вірменський у Львові ч. 2 другу бурсу, призначену для бідних учеників філії акад. гімна. — а то аби не допустити до заселення цілої філії акад. гімна. молодіжю з москвофільських бурс (в числі до 400). І ся бурса не може сама о власних силах остати ся. Без жертв знов ми не в силі сеї так важної бурси удержати. То само відносить ся також до жіночого інститута сьв. Ольги, в якій находит ся 50—60 дівчат.

III. В домі для шкіл треба поробити адаптації, що буде коштувати до 7.000 К. Сей дім треба ще виплатити а не дістає 20.000 К платних до трех літ, а крім сего треватиме до р. 1929 амортизація банкового довгу по 3.500 К річно.

IV. Удержанє шкіл (виділової ім. Шевченка з правом прилюдности, цілої семінарії учительської і школи вправ) спричинює рік річно недобори. Школи, які виховують що року понад 300 дівчат є власністю і будучністю цілого народу. Тут не марнує ся отже ніякий сотик, він вернеть ся самому народови сторичею.

Тут отже помогти може наша суспільність, так як се робить чеська суспільність в Чехах і Моравах а словінська в Країні, Каринтії й Стирії. Школи, які виховують що року понад 300 дівчат є власністю і будучністю цілого народу. Тут не марнує ся отже ніякий сотик, він вернеть ся самому народови сторичею.

V. Вкінці неучую потребою єсть сплачуване довгу в друкарні, який виносить з днем 31. грудня 1908 р. 17.500 К. Товариство не робило його легкодушно, лиш з конечної потреби. Воно було доси одиноке, що могло видавати книжочки для молодіж і сповняло сю задачу совісно, після своїх сил. Маразми Товариства повний, книжочки дуже ріжнородні; в останніх часах друкувало Товариство ілюстровані книжочки для молодших і зовсім малих дітей, видаючи, що наша суспільність купувала доси або подібні польські або німецькі видавництва і відчувувала тим дітвору від свого. Число виданих книжок дійшло до 140.

Ніхто нам не допоможе, лише ми самі. Отже кождий дім руский — чп більше чп менше образований повинен мати усі книжочки Руського Тов-а педагог. ба кожда дитина повинна утворити свою окрему бібліотеку.

VI. Не випадає також забувати о предплачуванню часописи для молодіж „Дзвінок” і часописи для учителів „Учитель”.

З сего перегляду пізнаєть кождий, на які цілі і агенди потребує Тов-о гроший. Кому яка агенда менше симпатична, на се не потребує з окрема слати жертву, хоч Головний Виділ сего свідомий, що кожда зі згаданих єсть необхідна і не може бути залишена.

Просимо отже усиленно нашу суспільність приходити в поміч, хоч би найменшими датками.

Вкінці наводимо, що засновуємо точний катастер наших дійсних членів виходячи від вплачених в роках 1903—1908 вкладок. Сей катастер буде мірилом наших життєвих сил, тому в інтересі кождого широго Русина найти в нїм місце.

Львів, дня 1. січня 1909.

За головний Виділ Руського Тов-а педагог.:

О. Іван Чапельський голова, Андрій Алиськевич містоголова, Микола Мельник секретар, Михайло Рибачек касієр.

Галія складачів „Свободи”.

Галія машин і експедиція „Свободи”.

Притча про двох сусідів, що мали одно ім'я.

В однім селі було двох сусідів: оден був багатий а другий бідний; оден звав ся Іван Бурак, а другий так само Іван Бурак. То з тим бувало не раз велике баламутство, що они оба однаково називали ся і писали ся. Наприклад: оден Іван Бурак, той багатий, упив ся, то на другий день пішла по селу чутка, що той бідний Іван Бурак, то великий піяк. Або оден Іван Бурак, той багатий, не заплатив податку, то здекуційник прийшов в село і бідному Іванови Буракови зафантував кожух. Раз навіть так було, що багатого Івана Бурака засудили на арешт, а жандарм прийшов в село і хотів того бідного Івана Бурака брати до арешту.

А другий раз знов стала ся така помилка, що бідний Іван Бурак купив кавалок поля, а в суді заінтабулювали той кавалок поля під той нумер дому, що до багатого Івана Бурака належав. То так стояло в табулі, аж прийшов час, що бідний Іван Бурак женив сина і хотів синові той кавалок поля записати. Але приходять до табулі, а в табулі кажуть ему, що він того поля не має. „Як — каже — не маю! Таж я купив, тай контракт маю!“ Тоді зачали в табулі і на мапі шукати і виказало ся, що той куплений кавалок поля прилучено в табулі до ґрунту багатого Івана Бурака і під его нумер. І тоді сказали в суді бідному Іванови Буракови, що він не може того поля записати на свого сина, хіба багатий Іван Бурак дозволить, бо в табулі того поле належить до багатого Івана Бурака. Але багатий Іван Бурак не хотів дозволити; каже: „то вже моє поле, коли на мене заінтабулювано“.

І вже було бідному Іванови Буракови за багато того баламутства тай того клопоту. Пішов він до адвоката порадити ся, що ему робити з тим баламутством. А той адвокат питає ся бідного Івана Бурака: „А деж твоя хата стоїть?“ А бідний Іван Бурак каже: „моя хата стоїть при дорозі, а мого сусіда — то за потоком“. То адвокат так порадив бідному Іванови Буракови: „Ти — каже — не пиши ся: Іван Бурак, але пиши ся: Іван Бурак Придорожний, бо твоя хата при дорозі а твого сусіда будемо писати: Іван Бурак Запоточний, бо він за потоком мешкає. То вже, каже, адвокат, не буде тоді ніякого баламутства, бо вже кождий буде знати і розуміти, що Іван Бурак Придорожний — то що инче, а Іван Бурак Запоточний — то знов що инче. А за той кавалок поля, що через помилку на Івана Бурака Запоточного заінтабулюваний, я зроблю процес і того поле буде вже в табулі на тебе записано“.

Але багатий Іван Бурак взяв собі другого адвоката і як був процес за той кавалок поля, то той багатий адвокат крутив в суді як міг, щоби брехня була на верха. „То всьо одно — каже — чи поле буде в табулі записане на того Бурака, чи на того Бурака, бо то Бурак і те Бурак. А зрештою — каже — мій Бурак то є справедливий Бурак — а тамтєй другий, те не Бурак“. А потому дальше той багатий адвокат так крутив: „Той бідний Бурак не має права писати ся Придорожний, бо хоч він при дорозі мешкає, але то нігде не є записано: ані в метриці ані в табулі. А зрештою — каже — тоті оба Бураки — то оден Бурак, бо коли оба одно ім'я мають, то видко, що то оден чоловік“.

Але суд не хотів довше тої брехні слухати і видав такий вирок, що поле належить до бідного Івана Бурака, бо він собі того поле за свої гроші купив, а щоби вже більше не було баламутства, то бідний Іван Бурак має писати ся: Іван Бурак Придорожний. Таки правда вийшла на верх. І від того часу не було вже більше баламутства, бо кождий знав, що Іван Бурак Придорожний — то що инче, а Іван Бурак Запоточний — то знов що инче.

Що отся притча значить!

Отак розказали ми Вам казку, а тепер Вам скажемо, що она значить. Той бідний Іван Бурак — то наш руський нарід. Що наш нарід бідний — то Ви самі знаєте найліпше, а що наш нарід є руський, то так же знаєте. Але може того не знаєте, що з нашим народом діє ся таке саме баламутство, яке було з тим бідним Іваном Бураком.

Бо крім нашого руського народу ще є другий нарід, що так же називає ся „руський“ а властиво: „руський“. Той другий руський нарід — то Москалі або Россіяни.

Москалі говорять зовсім інакшою мовою, замешкують иншу країну, мають инші звичаї і иншу вдачу — та проте они зуть себе руским народом; кажуть: ми „руський“ народ або: ми „руськіє“.

Як видите, Русини і Москалі, то так, як ті два сусіди, що одинаково зуть ся: Русини — то так, як той бідний Іван Бурак а Москалі — то так, як той багатий Іван Бурак, бо Москалі — наші сусіди, але багаті, бо мають свою власну державу і управу.

І нам, руському народови, нічого-б то не вадило, що Москалі зуть себе руским народом і мають таке саме ім'я, як ми, як би то на тім лише стало. Бо й бідному Іванови Буракови не в тім була кривда, що він називав ся Іван Бурак і его сусід Іван Бурак, але в тім була ему кривда, що через те діяли ся всілякі баламутства, що через те мусів бідний Іван за багатого Івана податок платити і арешти відсиджувати, що через те бідний Іван мало свого ґрунту не стратив. Так само і нам, руському народови, не тим діє ся кривда, що Москалі називають себе руским народом, але тим, що з того виходять всілякі баламутства і клопоти, котрі нам вже дуже много зашкодили і тепер не мало шкодять.

Так як той багатий Іван Бурак хотів відобрати ґрунт від бідного Івана Бурака, і казав: то мій ґрунт, бо то я називаю ся Іван Бурак — так само і Москалі хочуть відобрати нашому руському народови его землю. Ба, землю вже відобрали, бо найбільша часть руської країни належить до Россії, під московського або російського царя — і там найбільше жие Русинів.

Але то на тім не конець, що Москалі забрали нам нашу руську землю; они відбирають нам і нашу руську мову. Бо там в Россії, під московським царем, наша рідна, красна руська мова не є рівноправною, там не вільно в школі руські діти руською мовою учити, а в церкві не вільно проповідь говорити. Бо Москалі кажуть, що то їх мова — то є справедлива руська мова і тому хочуть, щоби і Русини по московськи говорили. А за нашу руську мову то Москалі говорять, що она „хахольська“, т. зн. хлопська, проста мова, що она нічого не варта і її забороняють.

Отже цілком так як і той багатий адвокат говорив: „То мій Іван Бурак — є справедливий Іван Бурак, там-той, то ні; там-той бідний — то нічого не варта“.

І так само, як той багатий Іван Бурак наймив собі був фальшивого адвоката, щоби людську кривду накручував на багачову правду, так і Москалі наймають собі так же своїх адвокатів, всяких

перекінчиків, перевертнів та регенатів, щоби руський нарід і руську мову на московський лад накручували. Тоті люди, що накручують руський нарід і руську мову на московське — називають ся москвофіли. Так як той багатий фальшивий адвокат говорив: „нема двох Іванів Бураків — лише є оден Іван Бурак, бо коли ім'я одно, то і чоловік оден“ — так-же і москвофіли говорять: „нема двох руських народів — лише оден руський нарід, бо коли ім'я одно, то і нарід оден“.

І так як той фальшивий багатий адвокат уживав всіх способів, щоби тому бідному Іванови Буракови справу поспувати, щоби той бідний Іван не прийшов до ґрунту — так само і наші москвофіли, де лиш можуть, шкодять і киринять нашій руській народній справі. Найбільше шкодять москвофіли тим, що сіють межи Русинами незгоду і роздор. баламутять руську інтелігенцію і руських хлопів і розбивають нас, Русинів, на дві партії: одну, що тягне за своїм, а другу, що тягне за московським. Ті москвофіли не хочуть тримати разом зі всіми Русинами, іно всьо робять окреме і всьо на перекір. Заложили собі Русини товариство „Просвіта“, щоби наш нарід просвітив ся і економічно підніс ся — то москвофіли до того не пристали, але на перекір заложили собі своє окреме „Общество ім. Мих. Качковського“ — а „Просвіти“ і читальні „Просвіти“ де іно можуть, там шкодять. Напротив „Свободи“ видають „Русское Слово“, напротив „Діла“ видають „Галичанина“, напротив політичного товариства „Народна Рада“ мають своє політичне товариство „Русская Рада“. І так всюди розбивають они Русинів на двое, і тим дуже Русинам шкодять, бо через те Русини не мають сили, що разом не тримають ся. Москвофіли дуже шкодять ще і тим, що хочуть завести у нас Русинів московську мову, хочуть, щоби Русини відрекли ся своєї мови, а зачали говорити і писати по московськи. Москвофіли кажуть, що наша рідна руська мова, то лише для „пастухів“ пасує, лише для хлопів і взагалі для простого народу — а руська інтелігенція, духовна і світська повинна говорити і писати по московськи, бо то панська мова. Як би у нас так стало ся, як москвофіли хочуть, то тоді наша руська інтелігенція відчужила би ся від простого народу, бо інтелігенція говорила би по московськи, а простий нарід по руськи — а се було би дуже зле для нашої хлопської руської справи, як би руська інтелігенція не тримала з простим сільським народом. А була би з того ще і друга шкода: бо інтелігенція видає газети і книжки; тож як газети і книжки будуть друкувати ся московською мовою, то наш сільський нарід не буде міг тих книжок і газет зрозуміти, не буде їх читати і лишити ся темний, не просвічений.

Так то москвофілська робота веде до того, щоби наш нарід відрік ся своєї мови і перестав бути окремим народом; москвофілська робота веде до того, щоби розділити всіх Русинів на дві партії — щоби розлучити інтелігенцію від простого народу — щоби простий нарід лишив ся темний — і щоби таким чином руський нарід не міг прийти до ліпшої долі.

А з чого тога москвофілська робота походить? А не з чого иншого — лише з того баламутства, що є два руські народи, а одно ім'я мають, з того, що Москалі так же називають себе руським народом, а свою мову — руською мовою.

Тє що-ж нам робити, щоби не було того баламутства тай тої біди, яка із него виходить? А мусимо так робити, як зробив той бідний Іван Бурак; мусимо себе відрізнити від того другого руського народу. Так як бідний Іван Бурак називав себе: Іваном Бураком Придорожним, щоби себе відрізнити від багатого Івана Бурака, так і ми, щоби себе відрізнити від московсько-руського народу, мусимо себе називати: Українським народом. А то чому українським? Бо наша земля, окрім назви Русь — з давніх-давен мала ще назву Україна, а нарід наш переважно називав ся українським народом. Отже ми не творимо нового слова, а беремо старе, стару нашу назву, і то власне для того, щоби москвофіли не могли на тій підставі баламутити непросвічених людей. Бо розумний чоловік, і так знає, що хацапи-москвофіли брешуть, що лиш туманять людей, але темному що ти скажеш, як він тобі товче одно: і то „руський“ і то руський... А як ми мудемо себе називати Українцями, як вернемо собі старе прадідівське ім'я, то тоді і ми самі і цілий світ буде знати, що москво-руський нарід — то що инче а український нарід — то знов що инче. І тоді не буде вже ніякого баламутства і не буде тої всьої біди, що з того баламутства виходить.

Ми свого імени не зрікаймо ся; ми є руський нарід і наша мова є руська мова, але щоби ніхто не міг баламутити, що наш нарід і московський нарід — то одно — тому ми називаємо себе Українцями. Бо ми що иншого, а россіяни, „руськіє“ що иншого; наша історія одна, а їх друга. У нас були козаки, Хмельницький Богдан, Котляревський, Шевченко, а там Іван Грозний, Єрмак Тимофеевич, Пушкін, Та і все жите наше і вдача і мова инші, українські.

Тож памятаймо Братя, що ми український нарід, що ми українські люди! Памятаймо то собі добре, бо інакше впадемо в таку напасть, як бідний Іван Бурак Придорожний.

З календара „Просвіти“.

Чалий.

Звичайна історія.

І любила я
І кохалась я
Й на прикінці, як звичайно,
Ошукалась я...
Трапив ся Василь,
Наче той мотилъ —
І хороший і вродливий
Й хитрий вражий син.
Цей палко любив,
До серця тулив
Обицав ся женити ся,
А таки — лишив.
Тепер я одна,
Смутна мов зима:
Є сміх людський, є дитинка...
А мужа... нема.
І любила я,
І кохалась я
Й паленію від сорому,
Головка моя!

Народні пісні і поезія.

Найпшяхотнішим та найідеальнішим добутокм якогось народу єсть його література. Що ж се є література? На се питає можна дати двояку відповідь. Одні кажуть, що літературою якогось народу єсть все те, що є написане мовою сего народу, то значить твори властивої штуки, твори наукового характеру, юридичні акти і дипломатичні документи. Друга відповідь, се думка висловлена через Гердера в минулім століттю: „Література певного народу се є збір усіх творів, писаних мовою того народу, але тільки таких, у яких відбиваєть ся духове обличчя даного народу.“

Однак мені неходить тут о доказ, котра з відповідей єсть точнішою та більш властивою. Мені ходить о що инше.

Одною в найповажніших галузях літератури єсть поезія, а передовсім поезія народна і народні пісні.

Що до вартости літератури для якогось народу не буду ровноводити ся, але воспівну лишень про значіне народної поезії, народних пісень. Народні пісні, як взагалі поетичні твори, мають велике виховуюче і образуюче значіне не лиш для кождого чоловіка в особна, але й для цілого народу — людства: вони суть спільним скарбом і духовним доробком усіх людей. Як високо розвинена наша руська народна поезія і яке її багатство нехай посвідчить вислів німецького поета Боденштедта. Він сказав: „Ні в якій иншій землі дерево народної поезії не дає таких величннх плодів, ніде дух народу не відбив ся так живо й світло в піснях, як у Русинів. Який чулий повів смутку, які чисто людські почуття висловляють ся в піснях, та яка ніжність вкупі з мужною силою. Треба тут ще особливо вказати на такт і чистоту, що панують у тих піснях. Конче треба признати, що нарід, котрий може єривати такі пісні й любує ся ними, повинен стояти далеко не на низькому ступні культурного розвитку“.

Так чужі говорять. Що ж свої о сїм? Ось що говорить добр. Філарет Колесса: „Пісні українсько-руського народу важуть ся тісно в його життє і подають вірне вображене народного побуту від найдавніших часів, від коли нарід почав себе тамити, аж до нинішнього дня; у піснях зложив нарід свою сповідь, відкрив свою душу, виявив вольодоблюбні змагання та вобразив вірно свою вдачу. Через народні пісні вчимо ся пізнавати людську душу, учимо ся розуміти і любити людей, та цінити в кождім чоловіці те, що в нїм є людського: наша народна поезія має образуючий і

виховуючий вплив на широкі маси народу і різні його верстви.

Народні пісні се ненате національна біблія українсько-руського народу, се книга мудрости, у якій зложив нарід плоди свого довговікового досвідку і тисячлітньої культури. Українські народні пісні вначають ся прекрасною формою пісенного складу і незвичайним багатством поетичного вислову. Наша народна поезія стала усім доступною скарбницею, що переходує звори руського народного языка у найчистішій формі. Народна поезія єсть сильним лучником усіх трицяти кількоміліонів українсько-руського народу, що живе збитою масою на широких просторах своєї прадідної землі. Чим є кров у живім тілі, тим є народна мова і поезія в народнім організмі. Дякуючи живучости рідного слова і багатству народної поезії не згинув наш нарід і серед найтяжчих обставин, які лиш можна собі подумати, не перестав культурно розвиватись, хоч утратив свою політичну самостійність“.

Ось такі суть голоси своїх і чужих людей про нашу народну поезію. В останннх часах обставини такої соціальної як і політичної спонукали наш нарід до еміграції за море. Спонукали до сего, що частина нашого народу відорвалась від головного пня та мусить шукати за життєвими средствами тут, в Злучених Державах, в Канаді і взагалі в цілій Америці. Осівши тут наш нарід та забезпечивши собі якетакє жите, не забуває і на розвиті духа, та радить собі як може, щоб не знидїти та не загинути серед могучих народів, стоячих на високім щаблі культури. Нарід наш дивлячись на других і собі будать ся вісну, піднімає голову, та в всякий спосіб говорить та доказує иншим народам, що і ми маємо право стати в рядах людей культурних та що ми не єсмо такими на пів дикими, за яких нас уважано. До таких доказів належить безумнівну література та пісні народні, які витворились на американській землі. На се власне хочу звернути увагу.

Мені до рук попались два збірнички пісень виданих в Вінніпегу в Канаді. Перший — „Робітничі пісні“ видані Параговським — другий „Збірник пісень про Австрію і Канаду“ — зложив Теодор Федик. В критику сих збірничків не буду запускати ся, може виручить мене хто инший, а скажу лишень, що по прочитаню їх, я в них не знайшов нічого того, що повисше є сказане о народній поезії і о народних піснях. Се звичайна собі мотанина слів, наталгане і силкуване ся доказати своєї поетичної творчости. Передовсім другий збірничок

вийшов такий, якого ще може подібного в нашій літературі не було. Пісні без найменшої гадки, о дон висказ перечають дру-тому, повно орфографічних блудів, взагалі великий „пшик“. Після моєї гадки д. Федик взагалі за богато послугує ся „псестачною свободою“. Від початку плаче, за кілька віршів вже сміє ся і тішить ся тим, від чого перед хвилею пла-жав. Хто таке утне?

Оглянувши сі збірка, прийшло мені одно на гад-ку і се не дає мені супо-кою. Як на першій так і на другій збірці стоїть: „Передрук зборонений“. — Забавив ся д. Параговський в поета — вольному воля — як рівнож вільно йому і свій винахід опатентувати. Однак звідки до сего прихо-дить сей, хто позбирав рі-зні передруки і уложив „збірку“, як се зробив д. Федик? Правдоподібно се тому, бо інакше не шов би бизнес, та д. Федик не ставби славним чоловіком. Нono отже тепер мені ста-ло, що вся та новомодна канадійська література, се новий рід, так звана літе-ратура бизнесова. Пиши, складай, ліпи що хоч, аби надрукувати, та щоби було що продати, а Русин ку-пить та вдоволить ся хоть-би чим. Чиста іронія! Обі-сі книжочки вийшли накла-дом Руської Книгарні в Вінніпегу, котрої властиве-лем єсть чех Долячек. Тут на гадку насувають ся сло-ва батька нашого Тараса:

„Всі знаєте, а своєї Дасть Віг! Колис будем І по своєму глаголать Як Німець покаже А до того й історію Нам нашу розкаже“.

А тепер возьміть до рук календар „Посиленець“. Се перший календар на кана-дійській Русі і вийшов накладом також вгаданої чеської Книгарні. Перегля-даеш його — радуєш ся, бо видиш, що і там суть одиниці, котрі зуміють працювати для добра наро-да. Поміщені суть твори канадійських писателів. І так затираючи руки дійде-ш аж до сторони 152. Закрий очі та з відразою обернись в другу сторону і не ди-вись на таку мерзоту. На сій стороні поміщені суть фотографії трох урядників свого народу, Гумецького, Крохмального а з ними і Василенча. Під сподом написано великими буква-ми: „Іх заходи суть ви-словом думок канадійських Русинів“. Чи справді так? Що на се скажуть Ви, пп. Новак, Стецишин, Роман-чич, Гарах і інші, котрі чейже не суть прихильни-ідей тих Липованів. До се-го часу они мовчали а мов-чанка єсть одобренем кож-ного діла. Ось бизнес! по-трафив китрий Чех за \$25 зробити в Українців в Ка-наді за одним начерком пера, москвофілів. Так кож-дий буде думати, бо най-меньшого протесту проти сего ми не виділи і не чу-ли. Шкода лишень сего,

що за так малу ціну себе сиродати дали. Се ганьба для цілої Канадійської Ру-си. Дати себе учати і за-ніс водати Чехови не по-винен дати тький нарід, котрий м е між собою та-ких Ферлеїв, Геніків, Сте-цишинів і вившах. Коли забудились те заверайт-Вина по першій мірі ле-жать на редакції „Кана-дійського Фармера“, в ко-трого друкарни були дру-ковані сі „діла“. Чи і ре-дакція мала на увазі та-кож бизнес? Вина є і сих, китрих обовязком єгояти на сторожи та дбати о корми духовий свого народу та вказувати йому куда маєсь удати, щоби знайшов прав-дивий корм для духа а не гнили та плаєнь.

Нехай так іде даліше а за якийсь час будемо мати в народної поезії, котра „е зеркалом душі народу“ бу-демо мати в нашої літера-тури якийсь викривлені, чудернацькі карикатурн, за-які нас не лиш чужі але і свої висміють та встида-тись будем мусіти своїх старокраєвих братів.

Петро Нусин.

Пару слів редакторам „Свѣта“.

Я довгий час пильно стежив за напрямом часописи „Свѣт“, яка виходить жаргоном, зложе-ним на пів з російського а на пів з українського языка, а яким в свѣті ніхто не говорить. Я га-дав, чей може хоч проблеск знайду в часописи того свѣта, який вона обіцяє в своїм заго-ловку. — Та на жаль, нічого по-дібного я не знахолив, а знахо-див тільки з початку і до кінця часопись наповнену босячкою (батарською) лайкою, на тілі часописи які не пишуть в напрямі „Свѣта“ такою лайкою, яку тільки може придумати найпід-лійша та безвистидна людина. Знаходив я там теж заохочува-не Галичан переходити в пра-вослав'є, і то під грозою, що як що ні, то нехвибно дістануть ся в пекло, та в огонь вічний. Як би я сам не був Галичанином, — та якби я сам не пізнав ясно за 15 років мого побуту в Ро-сії знущання російських уряд-ників і над без тою обездолен-ним народом, я бим міг наивно вірити подібним нісенітницям, які виголошує „Свѣт“. Та на жаль; в Галичині я родив ся, виріб і жив до 22-го року та щоби „подихати“ свободно „ру-ським духом“ переїхав я і в Ро-сію, і дихав ням 15 років.

І спитаю тепер вас! що так заохочує Галичан переходити в православ'є? чи щасливий той нарід, який заселяє Росію, і ісповідує православну віру? Скільки раз мені приходило-сь почитати Вашу славетну часо-пис, то кожен раз я знаходив підроблені мамі, — і дефатич-ні статі якогось небудь семпа-риста, чи там когось иньшого, що „в Росії нарід жпе гаразд, та всім він довільний“. Розумі-єсь, подібним статям може ві-рити лиш той Галичанин, ко-трий дуже мато, а звичайно зов-сім нічого не знає про вибрики російських урядників над му-жиком (хлопом)...

По перше я начну з мате-ріальної сторони, а опісля пере-йду до духовної. І скажіть мені, питаю ще раз, як наділив Алек-сандер другий того мужика зем-лею в 1861 році, як змусили його скасувати панщину. Щоби замилити як небудь свѣтови та людям очі, він змовив ся з па-нами, щоби вони так діло зро-

били, щоб, як то каже ся „був і вовк ситий і коза ціла“. Пан-ки, розумієсь постарались, — і діло з землею зробили так, що вийшло таке: голова Ваша, а волосє на Вашій голові нале-жить до мене, і Боже борони, щоб Ви хоч його доторкнулись! А як що Ви захочете підняти волосє на своїй голові, єке Вам заваджає та лізе в очі, так я не-гайно подаю Вас до суду, а суд прегарно, та преспоійно за те Вас карає. Я думаю, що наведе-ний примір покаже ся Вам сьмішним. Однак се брате, гір-ка правда! І ніхто не може пе-речити.

Взагалі ораної землі наділив цар мужикам дуже мало, а в більшості лиш сінокоси, і ть переважно в лісі, де найгірша земля. І Боже борони, щоб Ви не то деревину зрубали, але й лозину, яка нікому непотрібна а лиш занеживає Ваш сінокос, а то Вас негайно до суду, а там вже, звісно що буде; а поміщик кілька років забирає собі де-рево, що виросло на Вашій зем-лі!...

Я думаю, що Ви славетні до-писувателі часописи „Свѣт“, а теж й пан редактор; скажете, що так з землею зроблено лиш в полуднево западних губерні-ях, т. є. на Україні, чи як Ви називаєте „культурнійше“ „Ви-країні“, а в глибокій Росії, там зовсім не так. Добре! Я з вами згоджую ся, і теж скажу, що не так. Там зробили єще краще, бо не дали землі кождоу газді о-сібно, а надали землю на ціле село, і газди кождоу весну му-сять ділити ся між собою, впрі-внюють поділ після скількох мужеських душ. Боже! Що там бувас на кождоу весну при такім поділі!... Може Вам трафлялось кинути необгложену кість межі юрбу голодних псів? Отож та-ке саме діє ся і при поділі кня-зі, а й всі їх прихвостні забрали що найбільше, та що найкрас-шу землю, а тим бідолашним кинули необгложену та нікуди непотрібну кість. В кінці ска-жу і то, що з роду і в жадному краю я не бачив так бідних се-лян, як в глибокій Росії. Дивля-тись на них, сам собі не віриш, і дивом дивуєш ся, чого се так? Цар православний, люди теж православні, землі, що оком не сягнеш. І думаєш собі: тільки жити в щасті та гаразді. Та ось що, брате, повтаряю єще раз: земля як не казюнна, (держав-на), то царська, як не царська, то великих князів, як не вели-ких князів, то малих князів, як не малих князів, то царських та княжих прихвостнів... А про те-бе мужику, хоч ти й православ-ний, байдуже!...

Тепер хоч коротко доторкну-сь духовної сторони.

Ви бажаєте, „ревнивіці Хри-ста“, привернути Галичан до православної церкви, в якій „жили їх діди та прадіди“, — і докажете, що тільки правосла-віє в повноті отвічає науці Хри-ста, що лиш в православ'ї може людина найти спасеніє душі. Я не буду перечити з вами про-се але тільки скажу, що як буде-те провадити тих Галичан до перейшли в православ'є, — по-такій дорозі до неба по якій й-дете самі, то запевняю Вас че-сним словом, що ані ви, ані теж проваджені вами, в небо ніколи не дістануть ся. Скажіть по-чтєнні, чи ви хоч не то, щоби ко-гось иньшого, але такой пере-довсім самі себе провадите в на-прямі Христової науки?

Сама маломисляча людина нехай тільки з пильністю пере-читає вашу часопис, та заста-новить ся уважно над нею, а нехвибно переконає ся, що як-би людскість провадила себе пі-сля рецепти і ідей, які найде у Вашій часописі, то нехвибно перейшла-би всі границі нік-чемності і підлості.

Я совітую Вам, будьте осто-рожні щоб неопративили ви

з своїм православ'єм тим, що вдало ся їх вам захватити і не дали їм поводу переходити в секти, які в останні часи появи-лись в Росії. А сі секти се на-слідки суб'єктів подібних до вас! Нахід російський з любо-вію і непогрішимо захоував свою отцівську віру до того ча-су, поки подібні вам суб'єкти не дали йому поводу легковажи-ти собі віру, а тим самим спо-нукали його шукати иньшої ві-ри. Наслідком появили ся Бап-тисти, Духобори, Молокане, Скопці і т. п. Нахід же галич-кий, — честь його душпастирам — до сього часу іпосідує, та ко-ронить свою греко-католич. ві-ру, бить в непокислий борту-бі з ворожими поляками за свої духовні і економічні права, і з кождим днем поступає, хоч не далеко, а все такою в перед.

А ви, почтєні, самі виявили, що вам зовсім не ходить о те, щоб Галичани переходили в православ'є, але щоб тим допо-могти царському самодержавію положити кровожадну лапу і на Галичину. В доказ ставлю Вам виїмок з Вашої-ж часописи „Свѣт“, ч. 36-те з 1908 р.: „І коли настане тоє время, що на-спілієм составленная австр. ім-перія розлетится, галицьки Ру-сини не будуть розмишляти до-якої славянської народности мають прилучитись, а прямо протягнуть свої руки кь Рус-державной“. Мабуть мало стало російським кропопійцям тої кровини, яку вони випили з сво-їх підданих! Єще замишляють покормити себе й галицькою кровю! Та мені здає ся, що не-дочекати їм того!

Я думаю, що Галичане зна-ють о тім, що цар Микола ви-слав не сотки, а тисячі таких самих мужиків в далєку Сибір на каторгу, де бідолашні муча-ть ся й до сього часу. Вислав їх лиш за те, що вони трібвали від нього землі! Я гадаю, що на-рід Галицький буде стеречи се-бе від російських кровопійців, як мама стерегла його малпм від вогню. Бо галицький нарід, хоч і пригнічений та все таки може сьміло та отверто говорити про свої нужди. Тимчасом параграф і девіз російських кровопійців голосить так: „Мовчи і атве-чай!“ І тут будь мудрий Гали-чанинне і борись з такими пара-графами, що приказують за од-но „Мовчати і отвічати“.

Бездольний.

Росія в 1908 році.

Незвичайно сумна трагедія, яка розгрівалася в Росії ураз з її 150 мільоновим населенням за минувший рік, на жаль, вправді не стоїть одиноко в всесвіт-ній історії, однак в виду того, що вона діє ся на початку XX-го віку, віде просявіти і гуман-ності, вона тим страшніше ви-глядає.

І коли яка небуть революція в свѣті могла заслугувати на я-ке оправданє то в першій мірі на таке оправданє заслугоє ро-сійська революція, яка почала ся перед пару літами. Інтереси російського уряду пішли явно в розріз з інтересами усіх вер-стов російського народа, вони показали ся зпрост шкідливими тому народови і то з усіх взгля-дів: так матеріальних, духовних як і етичних.

Населєнє Росії в трєх четвер-тих частинах складає ся з мужи-ків, які однак не суть в силі про-дуктамп своєї праці выдержати конкуренцію на всесвітнім рин-ку. Російський мужик маючй навіть однаковий обшар землі що і американський фармер, є в силі дійти лєдві до шестої ча-стини доходів послїдного. Тим-часом однак ми знаємо, що сему нещасному мужикови передо-всім не стає землі, він не має кромї сего грошній, а завдяки своїй урядови, він є цілковит-но темний і непросьвітєний. —

DR. "RICHTER'S" PAIN-EXPELLER

Ви не можете працювати, наколи чуєте колєне в боці; тоді не можете нічого робити вигідно.

Найпомічнійшим средством для терпля-чих на ломанє костий, ревматизм, колєне в боці, біль зубів, застуду єсть ужицанє

Dr. Richtera Pain Expeller y.

котрий сейчас помагає, наколи пока-жуть ся лиш перші симптоми недуги.

Тримайте бутельку сего средства в запасі, а коли потребуєте, то воно стане Вам в пригоді. Натравте вечерю і рано болічи місця, а се витяєне горячку.

Всі аптеки продають по 25 і 50 центів бутельку. Уважайте на котвичий марку.

F. Ad. Richter & Co 25 Pearl Str., New York.

Тому він стає цілковито неспо-сібний помочи собі сам. Тим часом російський уряд не то, що не дає сьому мужикови най-меншої помочи, але єще пере-тягує його всілякими податками і драчками, рівночасно охороню-ючи від них великих поміщиків і богачів. Крім сего сей уряд де-моралізує і затроєє мужика сво-їм монополем, горівкою з якої тягне найбільші для себе зиски і доходи. В наслідок того не дивно, що в Росії трєває пра-вильно голод, який уже до краю деморалізує сільське населєнє, відбираючи лишившу ся йо-му, яку-таку відпорну силу. І не дивниця, що потом з того сільського населєня рекруту-ють ся салдати, які безкритич-но і в найбрутальнійший спосіб, суть в стані здусити всякий, хо-тяйби і найдрібнійший обяв не-вдоволення в громадянстві.

В який самий спосіб росій-ський уряд старає ся усіми сила-ми не допустити також і до по-правн долі мійських і фабричних робітників, давлєчи і переслїду-ючи їх організації. Усі заводіві робітничі організації і спілки, які повстали за час побіди рос-революції, тепер уряд розігнав і здусив.

Річ зовсім ясна, що в виду та-ких відносин уряд не може до-пустити, щоб народ забирав слово в часописях. Тому кождоу часопись, що відважила ся тро-хи голоснійше промовити, сей-час уряд давив і нищив. Підпи-ранє і привілейованє фарисей-ської релігійности і даваний з горн примір підкупства і про-даїности стали причиною упад-ку моралі і етики.

Уряд російський в 1908 році, всебідно як і в 1907 р. панував вселадно, то є безкарно морду-вав, різав, замикав по тюрмах, заслав, мучив, рабував, брєхав і опукував, а люд не мав уже більше сил ставити якийбудь опір сему ганєбному розбєсєв. Вправді було в Росії „народне заступництво“ — трєтє Дума — але всякий знає, що ся Дума се лиш пародія парламенту. Кож-дий єще тємнєє як вона повста-ла. Виборє право обкровоано так довго, аж на „заступників народа“ вийшли самі найбільші його вороги. Вправді живе в Ро-сії єще один чоловік, Толстой, я-кий має відвагу кинути прави-тельство в лице слова: „Не могу мовчати, хотїйби навіть і мене, вісімдесятилітнього старця пово-лікли під шибєницю“ і який без-взглядно пятає усе лайдацтво уряду, але стан цілковитой апатії усього населєня, робить на кождого стоячого осторонь стра-шно пригноблюєє вражєне. Ро-зуміє ся, коли сей стоячий осто-ресує ся справами, що коять ся у широкому свѣту. Однак треба сказати на жаль, що обурєнє на варварства російського уряду не находить такого відгону, як на се слушно заслугоє. По-літика пануючих клєс других держав каже на се дивити ся че-раз пальці. І так англійський король і президент французької рєпублики відвідують російсь-кого архимордерця в Рєвалю, прав-доподібно заклєчають там з ним всілякі договори, і в сей спосіб підносять його значєнє опять о

стільки, що днесь — принаймен-че під сю пору — він має мож-ність опять по цілому свѣту за-тягати довгн.

Річ зовсім природна, що такі відносини не можуть довго тре-вати — однак все такою є шкан-далом для цивілізації XX-го сто-літєя, що вони навіть і один де-нь істнують. Ті відносини не мо-жуть довго істнувати хотїйби і з того взгляду, що заклєчаючи з попередних вибухів росій-ської суспільности можна певно числити, що ся суспільність зрє-є ся опять, як лиш лучить ся я-кась догідна до того нагода, та як постійно зриває ся вона і те-пер, де лиш є по тому можність, як се діє ся прим. в Фінляндії. Сі відносини довго не можуть трєвати також і з тої дальшої причини, що царпзм постійно зближує ся до фінансової руїни. Загалнє з'убожєнє мас поступає скорим кроком уперед. Уряд коронить майно шляхти, бо ся є його одинокою підпорою і тому затыгає лїхварські позички за границю лишєнь на майна хлоп-ські. А сі позички і проценти від них дїйшли уже днесь до та-ких басєнних сум, що струна ле-да хвилина як пукне. Се є пев-ний початок кінця, який тим скорійше мусить наступити, як єще уряд російський замїшає ся у політичні авантюри, до чого послїдними часами показує та-кою досить велику охоту.

Нещасна країна!... Дай Боже, щоб як найскорше для нїєї ви-била година освободженя!...

Ц—ий.

ДО ВІДОМА УСІМ ПП. МІС-ЦЕВИМ СЕКРЕТАРЯМ Р. Н. СОЮЗА.

Упрашає ся усіх секретарів місцевих відділів Р. Н. Союзу, аби при нагоді подавання Голо-вному Урядови Р. Н. Союзу імен „принятих на ново членів“ (то є тих, що попередного місяця братство їх суспендовало) рів-ночасно подавали і їх адреси до адміністрації „Свободи“.

Се є доконче по тій причині, що раз суспендованого члена сейчас викладає ся з адресара і коли по місяця братство прий-ме його на ново, ми дістаємо лиш його імя, але без адреси, та тому не єсьмо в стані посылати такому членови часописи. Нако-ли отже П. П. секретарі місце-вих відділів зволять ласкаво по-давати нам і адреси „новоприня-тих членів“ то тим способом за-побіжить ся усяким колотнєчам, квасам і наріканям.

Адміністрація „Свободи“.

Читайте!

На підставі ухвали Конвен-ції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, по-винно мати отсі книжки:

- 1) Книжку членів (Імен-слов).
- 2) Книжку вісничих скла-док.
- 3) Книжку касову і прото-колову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долларів до кінця „Союза“.

SWOBODA

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

Published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.Published by
The Little Russian Nat'l Union of
America.

Established 1893.

Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent,
411 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.Anth. Curkowskyj, editor.
184 Hudson St., New York.K Kirczow, manager.
184 Hudson St., New York.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y., under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**часопис для руського народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців... \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00Оплатувати газету треба все-
гда з гори.Гроші треба посилати в ре-
джістрованим листі, або через
експресовий, або поштовий мо-
ney order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру від-
даєте від почтара або агента на
експресовій офісі, пішлить нам
бо без того ми не годні грошей
дистати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоби его адрес змі-
нити мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.**На злобу дня.**В 3 м числі парославного
„Свѣта“ я прочитав „ві-
дову“ про їхній вповні
фіктивний „еміграційний
дім“ (?).Прочитавши згадану ста-
тю, я зачудувався паросла-
вному крутарству.Ще так недавно вони
писали в тім самім „Свѣ-
ті“, що їхній Платон ку-
пив „еміграційний дім“ а
тут нараз виходить зовсім
що инше, цілком против-
не. Спершу вони писали
„руський еміграційний дім“,
а опісля пишуть лишень
„руський дом“. Та й ро-
бери їх. А тут ще ціла
орава „москалів“ бігає по
Нью Йорку нюхаючи, деби
винайти якийсь худоб-
ний дім, щоби — як вони
кажуть — туди селити при-
буваючих робітників, бо
„руський дом“ — се не
для робітників, а для цер-
кви й парославної „квіт-
тесенції“. Та й розбери їхА як то вони, ці панове
парославні, розмазували на
шпальтах своєї „Гармоні-
ки“, що Платон любить
народ, що Платон „печеть
ся“ за народ, що він „за-
ботить ся“ за народ й...
що Платон купив уже! дім
для прибуваючого народа
в Америку... Просто ділий
рай земний обіцяли парос-
лавні народи, а з сего
вийшли одні „грушки на
вербі“, та ще до того й
парославні!Тепер, нарде, бери до-
рук 3 число „Свѣта“, там
і побачиш що то за „емі-
граційний“ той парослав-
ний „дім“! В згаданій ста-
ті вони пишуть, що „дім“
існує й „робить свою ро-
боту“ й приймає людей.
Врежня і циганьства!І ледви похвалили ся
тим, чого й не було, вони
і не закінчили ся сейчас
лізуть людям в очі й опо-
віщають, що вони по бла-
гословенію „свого Плато-
на“ висилають на польо-
ване за доларами, на сей
„дім“ агента від Сибір-
ських фарм. Парослав-
ний єпископ Платон виси-
лає жебрати на сей „дім“,
того самого чоловіка що
так недавно еще ошукав
наріз висилаючи його в
Сибірію на голодову смерть,
про що свого часу уже
писали не лише ми, але й
російські газети. Того са-
мого чоловіка обрав Платон
за свого компаніста-
колектора на „расейський
дім“, який за часів япон-
ської війни збирав гроші
на „червоний хрест“ — у
власний карман.Яка іронія, який сьміх
бере при сих словах: „А-
гент від сибірських фарм —
колектор на православ-
ний емігр. дім!“ Зараз же
при однім тільки слові, Си-
бірські фарми“ чує всякий
чоловік у воздусі якесь
ощущення. А ще до сього
слова як додаш — „колек-
тор“ — то тоді вийде: чо-
ловіче, тримай ся за
свою кишеню! І перед
тобою во всій своїй красі
з'являється „агент від си-
бірських фармів“, „збира-
тель грошей на червоний
хрест“ і прочія і прочія.
Який глум і стид, і яке
порівнянє: „еміграційний
росейський дім, баскуп
Платон і сибірські фарми?“Па прикінці згаданої па-
рославної статі пише ся:
„не отпускайте його з по-
рожними руками... А ну
же, брати, будьте милосер-
дні!“...Та воно й гей!, що „фар-
мера“ не слід би було від-
пускати з „порожними ру-
ками“. Треба-б, щоб він
в кождім гавзі дістав по-
 кілька „милосердних“ бу-
ків, бо він у парославних
„пачтенной чалавек“ й на
се вповні заслугоє. Біг-ме,
що заслугоє!Для нас цікаве одно, а
іменно ствердженє факту
з ким „адіноко спасаємий“
російський єпископ спрат-
ся? По сему й ясно, яка
то та парославна віра, а ще
більше — який то їх „аді-
ноко спасаємий еміграцій-
ний расейський дім“, й чи
вартає ім вірити?!

* * *

Нишучи про сю „чудо-
творну“ пару годі не зга-
дати і про друге „чудесо“
на американській землі,
про часопис „Союз“. Таж
вона бідачка так дме ся,
так дме ся, що туй туй не
трісне (подібно як ся жаба
з байки, що то хотіла ко-
нечо водом бути) — а тут
люди ні раз не хочуть її
респектувати?... Чи не чис-
та розпука?... Во подумай-
те собі: переходили уха-ли на Х ій конвенції Р. Н.
Союзу, а редактора „Сою-
за“ не пугали про раду;
закуплено після ухвален-
ня конвенції друкарню і онять
не вигано редактора „Со-
юза“, чи він на се пристає;
що гірше, куплено ду-
карню, а сарака, редактор
Союзу, ані не понюхав мо-
горячу! І чи се не розпу-
ка? Чи не сісти і плакати
зі злости, що „фольки“ так
ігнорують, і то не кого-
будь, але такого заслуго-
ного для Руси (гляди „Са-
мопоміч“ і „мандрівка по
Канаді“) патріота. І сей
„патріот“ був би дійсно сів
і плакав, коли-б так на
свое щастє не був „посту-
повцем“.Вселив ся, бачите, в біда-
чиска бакциль, і то не який
будь собі звичайний бак-
циль холери, чуми, чи там
якої иншої хвороби, але
бакциль „независимо-по-
ступово-презвітерянського
патріотизму“, бакциль як
бачите зовсім незвичайної
породи, як се і слушно
уригало для такого незви-
чайного редактора та ще
до того такої незвичайної
часописи. А сей незвичай-
ний бакциль викликає та-
кож і незвичайні наслідки.
Він передовсім любить га-
лас. Коли сей бакциль при-
міром попаде в кого не
будь, то сейчас загатить
серце. Людина невпинно
сердять ся, кидає ся, плаче,
драпає, скаче, лавить по-
дахах, поїд лави, виска-
лює зуби а навіть час від
часу йде з поклоном до
православного єпископа, сфі-
ровати йому свісі „посту-
пові“ послуги, а коли сей
плакуне її в лице, то вона
скаже, що то дощ падав...Одже той незвичайний
бакциль і спричинив, що
наш „попстповий“ редак-
тор „попстпового Союзу“,
пообтиравши собі по „по-
пстповому“ лице, не став
плакати, якби се був зро-
бив кождий собі звичайні-
сенький чоловік, але по-
чав парскати піною, ска-
кати, крутити ся, гризти
воїх і вся та наконець і
скавив ся. І від ської хви-
лини почав уважати себе
першим між всіма, на-
віть першим між пер-
шими, та ще навіть і єди-
но першим. Но, але се не
встане так самому тільки
про себе думати. Треба
конче, щоб і люди так ду-
мали, а тут; як не колу-
пай у голові, як не міркуй
і розмірковуй — а крім кло-
ча такої нічого не видов-
баеш.І тут став йому бакциль
в пригоді. З серця вліз у
мозок і далі витинати тро-
пака (має розуміти ся що
редактор а не борони Боже,
бакциль в мозку). Е вже!...І вхопив за перо (редак-
тор) та далі плакати в
„Союз“, над тим що то
члени за „друковане дво-
чисел по чотири сторони і
одно число зовсім не вида-
ване поносять ті самі ви-
датки, що видаване чоти-
рох (??? видко бакциль ду-
же вертів бідачискови у го-
лові, коли він з болю по-
рахував, що 2 а 1 єсть 4)
чисел на вісім сторони... Івиписав тих одиноків в
лілім числі 4 ім „Союзу“
оригінальний стрічок (бо
все решта, то сьмі пере-
друку) так закрутило ре-
дакторови голову, він у
власних очах виріс на та-
кого великого і гевіального
чоловіка, що цілком забув
про се, що гроші плачені
за „Свободу“ се цілком чо-
иншого, що гроші плачені
за „Независимый Союз“;
що коли члени організації
зауважали за „Свободу“ а
її видавництво потягнуло
менші копита, як сь платня,
то надвижка цілком при-
родно лишає ся на свєтлю
тих самих членів, що її за-
платили, власністю орга-
нізації, якої органом є та
„Свобода“, а не мандрує у
чийсь приватні кишені.Тут видно біль сотворе-
ний верченем бакцилів в
нещаснім мозку пана ре-
дактора дійшов до кудамі
націяної точки. Сарака по-
нав в сьм рок, стратив у
сьму власть думати, піна
потекла з рота і бідачиско
почав у горячій фантазува-
ти. Забув зовсім, що дістав
від православної місії на
нефортунній аудієнції ко-
пняка. Лашило ся одно у
його голові: що він — так
як се і було його задушев-
ним бажонем — є її най-
митом. Як такий, гайда бо
ровити „покривджену не-
винність“ та задалегідь
квєстіонувати правдомов-
ність „Свободи“ в звисній
справі та приготувати
грунт для висказів і товко-
вань „Свѣта“. Вивязавши
ся так політично зі своїх
лакейських обовязків при-
гадав собі нараз опать, що
він прецінь „перший з по-
між найперших“ спасите-
лів Руси. Однак тут геві-
альність завела його зовсім
лашила сиріткою, а по со-
бі оставила лиш одну без-
личність — поміщену спо-
року дозою соленої брехні.
І далі плакати над членами
Р. Н. Союзу, що вони
„кошта процесу будуть му-
сіли оплатити враз з роз-
метом на посмертне“. Бак-
циль величності, одиноко-
правдиво патентованс-през-
бітеріянськ-попстпово-не-
зависимого патріотизму,
бакциль лакейства і кярині
перемінив ся за один раз
в бакциль безличности.І ся власне „всесторон-
ність“ становить „вели-
кість“ редактора „Союзу“,
на яку він і слушно може
бути думний.**Нільна уваг на часі.**З наближаючою ся весною
починають люди балакати
про фарми. Річ се справді
потішаюча, бо з якого боку
не дивитись на справу, на-
ші Русини, хлібороби з
діда-прадіда, таки ліше
вийшли на фармі, як пра-
цюючи по фабриках та май-
нах.В 2-ім числі „Свободи“
д. Г. Крайківський радить
Русинам поселитись в Ал-
берті, та зове її „країною
великої будучности“. Не
сумніваюсь в щирости ради
д. Крайківського, ані не
перечу, що Алберта знаме-нитий край на поселенє і
если пишу отсе, то лише
то пишу тому, аби додати
пару уваг до писани д.
Кр., а крім сего подати до-
відомости сьм, кого се може
інтересувати, що крім Ал-
берти є ще і другі краї,
добрі для тих, що думають
фрмувати, хоч і не чудові,
а такі, де чоловік може зро-
бити жите і то добре жите

Уваги мої ось які:

Д. Кр. пише, що Алберта
зробить „не з одного бі-
дака міліонера“. Висказ та-
кий вважаю невмісним, бо
раз, міліонер а бідака на-
лежить до минувшини, дру-
ге, що такий висказ може
декого легковірною, що
возьме его буквально,
справді зворохобити, а оці
сля розчарувати; вінци зні-
сна річ, що вікто чесною
працею до міліона не дій-
шов і не дійде.Друга помилка в писаню
д. Крайківського є ся, що
будці то в Злучених Дер-
жавах акер землі коштує
250 доларів і більше. Річ
певна, що в Злучених Дер-
жавах, як країні досить гу-
сто залюдненій, є землі по
250 доларів акер і більше,
алеж бо д. Кр. пише так,
як би взагалі земля в Злу-
чених Державах продава-
лась по такій ціні, між тим
оно так не є. Найвище
продаєсь земля в стейтах
Огайо, Індіана і Ілінойс, бо
пересічно 45 доларів акер.
В стейтах Пенсильванія, Нью-
Йорк і Нью Джерзі, в яких
находять ся знамениті рин-
ки з міліонами жителів, пе-
ресічна ціна землі доходить
лиш 43 долари за акер, а є
стейти, де пересічна ціна
за акер доходить лишє 5
доларів, а навіть можна за-
ту ціну купити досить до-
бру землю з господарськими
будинками. Таких дешевих
фарм є тисячі в полудневих
стейтах Верджинії, Норт
Каролайні та других. І не-
хай ніхто не думає, що
фарми ці такі дешеві, бо
земля лиха. Урядова ста-
тистика Злучених Держав
показує, що акер землі в
Індіана і Ілінойс, яка про-
даєсь пересічно по 45 дол.
акер, приносить доходу
лиш о одного долара більше
як земля в Верджинії або
Каролайні, що продаєсь пе-
ресічно по 10 доларів, себто
о 35 доларів дешевше. Під-
соне також тут не робить
ріжницї, а навіть підсоне
Верджинії або Норт Каро-
лайні далеко гарнійше, не-
ма тих морозів ні спек, які
мають Індіана та Ілінойс.
І не ринки роблять тут ріж-
ницю, бо в Верджинії або
Н. Каролайні за 12—14 го-
дин жєлізницею заїдеши до
великих міст Америки: Ва-
шингтон, Балтимор, Філа-
делфія, Нью-Йорк Причиною
дешевости сих земель є ли-
ше те, що панки з Вер-
джинії, Норт Каролайні та
других полудневих стейтів,
які управляли колись де-
сятки тисяч акрів, втра-
тили в наслідок цивільної
війни усіх своїх Нігрів-не-
вільників, якими обрабляли
землю, втратили гроші,
аїли худобу і коні, втра-
тили молодих мушьян, що
полягли в бою, або оста-лись каліками, — остались
лиш старці, жєни та діти,
а сї, невміючи тай немогучи
господарити на величезних
просторах, мусіли продава-
ти землю за що хто дав, а
і нині ще продають. Ось
причини дешєвизни тих зе-
мель, які потребують де-
шевень здорових рук до
праці.Що багато Американь-
ських фармерів переселяєсь
рік-річно до західної Ка-
нади, попродавши тут землю
— се факт, але треба знати
чому сні се роблять. Сї
панове, то не фармери хлі-
бороби, а рабівники „сва-
тої“ землі, як її наш народ
називає. Они рже висади
свої землі в Злучених Дер-
жавах та користаючи з ви-
соких цін, продають її не-
свідомим і закупувають
великі (бшари в Канаді,
аби і там землю висосати.
Завдяки їх рабунковій гос-
подарці, акер землі в Ін-
діана дає пересічно лиш 14
бушлів пшениці, в Міне-
соті 13, в північній Дакоті
10. Те саме врєблять они
і в Канаді, ровуміє ся не
вразу, та 30—40 літ вистар-
чить. Завдяки сій рабівни-
чій господарці пересічна
видатність пшениці в акра
свала в короткім часі в Злу-
чених Державах до 14 бушлів
між тим як в Англії ви-
датність з акра стало росте
в гору і днесь дійшла вже
32 бушлів.Таких людей за взір на-
шим ставляти не мож, бо
се рабівники, шпекулянти,
які ще в додатку оперують
більшими сумами, як на се
стати нашого брата.Пересічний Русин, що
хоче фармувати і має трохи
капіталу, повинен собі взя-
ти кусень землі чи тут, чи
в Канаді і обробляти его
совісно, вправді без надії
на міліони, але зі свідомі-
стістю того не раз доказа-
ного факту, що вартість і
видатність землі, залежить
головно від чоловіка, який
її обробляє, та що і най-
ліпшу землю можна скоро
віпсувати а і найгіршу по-
правити.Хтож немає гроша аби
почати господарство, сєй
нехай не іде до Алберти,
куди сама дорога купу гро-
ша коштує, але нехай тут,
в Злучених Державах фар-
мує на спілку. Майже в
усіх стейтах, а особливо
полудневих, може чоловік
фармувати на спілку, заробі-
ти в короткім часі гарні
гроші, а опісля купити собі
свою власну фарму.

Іван Ардан.

ПРОСЬБА.Просить ся Пов. Читачів по-
відомити гр. кат. Уряд парохі-
яльний в Перт Амбой де нахо-
дить ся замужна Юстина Мель-
ник родж. в Третині, літ 30,
пов. Рогатин, Галичина, котра
перед кільканацятма днями
прибула зі старого краю до А-
мерики, утікаючи зі своїм лю-
бимцем, а оставляючи двоє ді-
тий спротят. Глядає її муж О-
лекса Мельник робітник з Лін-
ден, Н. Дж.Gr. Cath. St. Mary Rectory,
5 Hall Ave., Perth Amboy, N. J.

Слідами всесвітньої політики.

З хвилиною, коли австрійський уряд прийшов до якого-такого порозуміння з Туреччиною і за ціну щось около пів сотні мільонів корон загів національну думу Турків — небезпека війни на Балкані з того боку зменчилася. Вправді заходить ще питання, чи ті держави, що в 1878 році договором в Берліні віддали були Боснію і Герцеговину Австрії в цілі їх упорядкування згодяться на таку полагоду справ, на всякий случай більше як певно можна припускати, що з цього приводу не будуть виводити Австрії війни. Австрії з приводу Босні і Герцеговини могла б грозити війна лише з боку Росії; як однак по причині завданні її Японом ударів все ще не піднесла ся о стільки, щоб могла опят легкodusно ризикувати непевний вислід війни.

Лишає ся ще небезпека війни зі сторони Болгарії, Сербії і Чорногорії. Болгарія за узнане своєї негідності має також заплатити Туреччині гарну суму гроша. Гроші, се власне, чого Турки найбільше потребують, а чого на жаль знова Болгарія зовсім не має. Крім сего йде поміж ними обома державами о вирівнане границь. Сербія і Чорногорія властиво не входять тут в рахунок; вправді з їх сторони може легко прийти до воєнних вибухів, які однак дадуть ся легко злякалізувати. І коли Англія і Росія по поводу Босні і Герцеговини не будуть починати війни, то теперішнє положення на Балканах можна назвати вповні вдоволюючим. Мимо того однак не хибє людий, які на найблишчу весну рішучо предсказують війну.

І тут насувають ся деякі рефлекції і думки. Відірване ся малих, славянських народностей на Балкані від Туреччини треба уважати за зовсім слушну річ. Завдяки довговічному гнетові і утискові тих народів зі сторони Туреччини, якесь їх пожитє мирне і спільне стало немислимє.

Кривди були надто свіжі і надто болючі, щоб можна їх легко призабути. Тимчасом політика урядів Європи не дозволила сим народам іти своєю питомою дорогою, але одних уживала як своє орудіє, другі народи знова забирала для себе, як безпашське добро. Се останнє і стало ся з Боснею і Герцеговиною, яку загарбав австрійський уряд не питаючи зовсім про згоду їх населення, що більше, не питаючи навіть про згоду і свого народу, про згоду парламенту, не питаючи, чи він дозволить на се, щоб держава наражувати на страшну небезпеку війни. І коли австрійський уряд „погодив ся“ з Туреччиною за ціну п'ятидесяти мільонів корон, то доперва звернув ся тоді до народної заступництва, коли потреба було ухвалити гроші. П'ятьдесять мільонів корон, се дрібниця в порівнянні з сими сумами, які проплотила-би евентуальна війна, але все такої се кидас шкандальне світло на „конституційну“ державу.

І коли відносини на Балкані з дня на день укладають ся щораз то мирнішє, то знова напруженє поміж Англією і Німеччиною стає що раз грізнішє. І се напруженє зростає не тому, що існує якась поважна причина о правдожуча сю неприязнь, але тому, що обоюбім збєзєа цих держав і обоюбім збєзєа перейшли уже всі границі. В англійським парламенті уважають війну з Німеччиною за неминучу, один з найвишньозначніших генералів жадає сотворення величезної англійської армії, а що не дасть ся перевести без заведення так ненависного для Англіїця загального військового обовязку. В сей спосіб має повстати охорона перед грозичним наїздом зі сторони Німеччини.

Що властиво обі держави хо-

чуть досягнути евентуальною війною — годі знати. Про цілковите знищенє одної з них під теперішню пору навіть і мови бути не може. Ми пригадуємо собі, що в році 1871 Франція зістала цілковито побита і мусіла згодити ся на найтвер. услівя мира, які лиш могла їй Німеччина подиктувати. Днесь однак ся Франція стала так сильною, що може отверто говорити про пимщенє невдач з минушої війни, а по стілько стоючи в рядах ворогів Німеччини, не дає сій послідній найменшої причини ликувати з колишніх побід.

Ц—ий.

Іван Кульчицький.

Як лічити сухоти.

(Дальше.)

Як має ся уникати тих посередніх причин.

Перешажно треба старати ся, щоб заразливе харкотинє не було шкідливє. В тій цілі повинно ся пловати тільки до відповідної сплювочки, а то длатого, що в початках сухит обяви сут так не значні, що ніхто не може ручити, чи він припадково в легких не має туберкулів. Сплювочки повинні бути що-дня вичищені, кіпчюю водою, до котрої можна також ложку соди додати. Хорий повинен заховати чистість, понеже в ямі устній, можуть знаходитись бактерії. Длатого потреба, щоб уста полокати хоч раз на добу водою, додаючи до шклянки води одну ложочку квасу борного „Acidum Boracicum“. Кілька разів денно треба мити твар і руки, брати купіль принайменше раз на тиждє і то в тій цілі, щоб усунути зверхню нечистість, а також треба часто змінити білизну. Не потреба разом з хорими в тій самій комнаті спати, або входити з ними в близькі зносини, не уживати тих самих начини до їдженя або до питя. З тим потреба числитись і уважати на все. Хоч справді при злих обставинах теперішнього житя, трудно є забезпечити ся цілковито від зарази сухит, однак много зробити можна, если тільки зверне ся більшу увагу. Добре є мати чисте і ясне помешканє, і если винаймаєсь помешканє, головну увагу треба звертати передовсім на се, щоб було ясне. Найлутший час до перевезеня ся є около половини липня, понеже тогди висока температура сонця забирає всякі бакт. сухітничі. На першім місци треба мало уживати напиктів алкоголічних, то є пива, горілки і вина, а також куреня. Налогові пілки майже всі кінчуть своє житє на сухоти. Часті пости, нищать організм і роблять єго також податним полем для сухит. Длатого сухоти сут переважно хоробою голодних і нуждарів, мешкаючих в темних і вогких домах.

Курація сухит.

В давніших часах уважано загально плуцні сухоти за хоробу неулчиму, а людий хоруючих на сю слабість за засудженіх на смерть. Тимчасом стан річий маєсь цілковито противно, бо хоч уважали сухоти за неулчальні, то тільки длатого, що єще не була вироблена метода ліченя. Еслиби в кождім случаю в початках сухит розпізнано сю хоробу і кождий пацієнт зараз віддався відповідній курації, то майже в кождім випадку можна би хоробу опанувати. Найлутшими средствами до ліченя сухит суті слідуєчі:

1. Добре відкормлюванє ся,
 2. Спокій фізичний і моральний
 3. Чистий свіжий воздух.
- Хороба ся длатого отри гала назву „сухит“ бо як загально знає вона поведє скорє худнєне цілої системи, а щоби вирівнати сю страту, то потреба конечно повисити три річи застосувати.

Мешканє в сторонах гірських є здоровє, понеже відзначаєсь чистим та свіжим воздухом, однак попри се зміна клімату не добре впливає на хорого плуца.

Найвідповідніша курація є по санаторіях, то є закладах, коті сут збудовані одиноко для хорих сухітників. Ліченє однак там потягає за собою великі кошта, на що можуть позволити собі тільки заможніші люди. Для людий, котрим стосунки матеріальні не позволяють на такі видатки є вихід одинокий замешкати на фармах близько ліса. В комнаті хорого мають бути вікна всегда і в кождій порі року отворені, що впливає добре також на сон і зменчує нічні поти. Потреба однак вистерігатись протягів. Треба убиратись в дені і в ночі так, щоби чути приємну теплоту. Оточенє хорого має бути вес. але не дуже займаюче. Хорий беручи поживу повинен звертати увагу, щоб жолудок не був перетяжений, длатого потреба мало їсти а частішє, а крім сего денно пити кварту і пів молока додаючи до него кілька ложочок коняку або доброї виски.

Помимо тих засадничих курацій, сут єще певні обяви сухит котрі вимагають спеціальних ліченє через сьвідомого доктора. В декотрих випадках можна самому собі помочи, принайменше о тільки, заким поміч лікарська може надійти. Нисше подаю розличні вказівки, котрі в данім разі можна застосувати.

Кашель о стільки, є добрий длатого хорого, о стільки служить до віддаваня харкотиня нагромадженого в плуцах. Дуже часто буває, що раптовий кашель, повтаряючий ся за часто, мучить надмірно хорого. Такий сухий кашель, не тільки, єсть не потрібний, але навіть шкідливий, понеже перешкадає спати, подражняє оболону слюзову рурок відихових, а се може викликати вибух крові.

Добре є, коли підчас такого кашлю зробить ся з десять вильних вдихів і тільки само сильнішє віддихів. Лагодить кашель нераз також і се, коли випє ся шклянку теплої води або сальцєрск. з додатком трохи молока. Если у котрого сухітника появлять ся часті вибухи крові, або пльованє кровю, то повинен він тогді вистерігатись висилків фізичних, крику, сьпіву і всяких алкоголічних напоїв. Найменше кровоплютя не повинно ся легковажити, а хорий обовязаний є положитись сєчас до ліжка і лежати спокійно, а серце окладати зимними компресами і від часу до часу поlickати кусники льду з молоком.

Поти нічні лагодить ся тим, що хорого витираєть на сухо зимною водою, а опісля спиритусом і если змінє ся часто близну. Буває нераз, що появляєсь горячка і тогді найліпше положити ся до ліжка.

Ліченє сухит вимагає довшого часу: від кількох місяців до кількох літ і длатого хорий повинен мати витрєвалість і доперва тоді курацію перервати коли доктор се позволить. Поправа стану здровля не конечно єсть доводом цілковитого вилчєня ся. Хорий може чутись добре в тих обставинах житя, в яких знаходивсь підчас курації, але перед часом поверненє до попереднього стану житя, може на ново привернути єго хоробу, а тим самим добрі наслідки курації підуть не марно. Добре є всегда засягнути лікарської ради.

На закінченє додам єще се, що днесь живем в тій добі, где рік річно видають мільони на армію і арматі, та старають ся на кождім кроці о їх улїпшенє, щоб лиш можна як найбільше людий убити. Але ті самі представителі народа не помислять о тім, що вже прийшов крайний час подумати і про заобезпеченє роду людського, протів страшної війни, якою сут сухоти, що річно тисять людий несподівано зі сьвіта забирають.

Боротьба ся лежить у твоїх руках, народе і тільки через твою щирю працю на тім полді, можна

від людський охоронити від сєї війни. Бо не той є героєм, що у війні брата забиває, але сей, котрий терплячому муки і нужду поміч несе.

Дальше буде.

Новинки.

КАЛЕНДАР

Лютий

4 | 4 | Тимотея
5 | 11 | Клементя
6 | 18 | Ксенті
7 | 25 | Бл. СИНІ. + Гр
8 | 1 | Ксенофонта
9 | 8 | Іоана Золот.
10 | 15 | С. Сфрема пр

ДО ВІДОМА УСІМ ВП. П. СЕКРЕТАРЯМ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ.

Календарі Р. Н. Союзу на 1909 рік для членів вибрано сими днями для кожного відділу на адресу дотичних місцевих П. П. Секретарів. Просить ся отже п. п. Секретарів відобрати їх і при найближшій нагоді розділяти їх поміж членів свого відділу.

— Хто має число 12-те „Свободи“ з 1907-ого року, нехай буде ласкавий прислати його до редакції, а за се дістане гарну книжку до читаня.

— Нова часопись на американській землі. Дня 1-го лютого вийшла нова часопись руська „Душпастир“. Часопись виходитимє раз в місяць і є посвяченєна справам гр. кат. церкви в Америці. Друкована в форматі великої вісімки, на 16 сторін уже з внішнього боку представляє ся дуже принадно. Зміст обіймає дуже різнородний матеріал і попри церковні справи займає ся також і справами політики, подає цікаві оповістки, новинки ради і т. д. Крім сего часопись являє ся як урядовий орган Іх Преосвященства, Епископа. За редакційний комітет відповідає о. П. Понятишин, як редактор і о. Улицький як менаджер. Лишаючи оцінку першого числа часописи до слідуєчого числа, ми з цілого серця виитаємо тепер її появу, яка виповнила великий брак подібної часописи у нашому житю і поручуючи її горячо нашим читачам маємо повну надію, що Вони з цією енергією підпруть се так важне видавництво.

— В місті Нью-Гевен, Конн. станула 29-го січня с. р. фабрика „L. G. Grandee Rubber Co.“ і 2000 людий найшло ся без куска хліба на улиці. Причиною застановленя праці в фабриці сут злі часи і брак замовленє.

— Американська фльота у своїй подорожі довкола землі дня 31-го січня станула в проливі гібральтарським.

— Дня 1-го лютого в сенаті стейту Нью-Йорк вніс сенатор Newcomb біл, після якого стейт іменує комісію, яка має займатись розслідуєнем причин безробітя по великих містах. Ся комісія має також занятя ся випушканєм і розслідуєнем зарібкових відносин по фармах. В склад сєї комісії має входити 9 людий.

— Колисьєто з міста Шікаго, Ілл. вислано 5000 котів до Японі, які мають там вести безпощадну війну з щурами. Після донесеня на цілий Япон впаала язва щурів, які нищать усе, що попаде. Як впевненє американський конзуль з Япану в найблишнім часі наступить масова еміграція котів з Америки до Япану.

— Перед пару днями запав був засуд, після якого ньюорський газовий труст несправно побирану заплату за 1000 кубічних стіп газу в висоті 1.00 дол.

має зменчити на 80 цнт. а кождому зі своїх коштуєрів звернути побираних за богато 20 цнт. В сей спосіб трост мав звернути 9.000.000 дол. Річ природна, що „бідний“ трост вніс проті сего присуду апеляцію до найвисшого суду. Сю апеляцію відкинєно і тростови не лишає ся нічо иншого, як почати виплачувати несправно побирану надвижку. Трост має після того звернути з кождого долара заплаченого за газ від 1906 року по 20 цнт., без ніяких коштів для коштуєра і без взгляду на се, чи він викаже ся квітами чи ні. Після того присуду саме місто Нью-Йорк буде річно платити 150.000 дол. а мешканці Нью-Йорку 7.000.000 дол. менче за газові рахунки. Виплачуванє після слів урядників тросту потребає з який рік.

— Як доносять з Панами, то будуючий ся власне канал па-намаський має бути укінчений і відданий до ужитку 1-го січня 1915-го року.

— Землетрус в Канаді і Мексику. Дня 1-го лютого с. р. як доносять з Монтереалу, о 2-ій годині в ночі навістав місто сильний землетрус. Населенє опанувало страшна паніка і многі, лише в нічний одію вбїгали на улицю. Шкоди не було ніякої. Того самого дня навістав землетрус і столицю Мексику, місто Мексико. Потрясеня були так сильні, що повалило ся много домів. Переполох в місті збільшає єще і ся обставина, що від кількох днів вулкан Попокапетль почав вибухати. Найсильніше дало відчуті ся землетрясенє в стейті Гверреро, однак поки що нема ніяких єще вістий про розмір катастрофи.

— На побережю австральським коло міста Едітбург розбив ся дня 1-го лютого корабель „Clan Ranald“. Виратовано всего лиш 18 осіб — ціла залога, складаюча ся з капітана і 46 матросів пішла на дно.

— Вдова по чорносотеннім „святителю“, Івані Кронштадським, звінсім знаряді кривавої реакції, має від російського уряду діставати 2000 рублів річної пенсії. Ясний доказ, що російський уряд підпирає лишєнь свої криваві бєстії і їх родину.

— Після телеграмів з 1-го лютого прийшло остаточно до порозуміння між Болгаріє і Туреччиною. Переговори крутили ся головню коло сего, що Туреччина жадала від Болгарії за узнанє її негідности 24.000.000 д., а ся послідна заявляла, що виспєє ся 16.200.000 дол. не є в силі заплатити. Тепер Росія, хоча хоч що виратувати, вмішала ся в справу і осьвідчила готовість, що резигнує з 16.200.000 дол., які її належать ся від Туреччини, як кошта послідної війни і сї гроші буде стягати з Болгарії. На сей проєкт згодила ся уже Болгарія і припускають, що тако-ж і Туреччина його не відкинє.

— Президент Рузвелт дістає як платню 1.0місячно з урядової каси чєк на суму \$4167.66, а лишєнь два рази в році на суму 4165.70, щоб в сей спосіб вирівнати його річну платню, яка виносить 50.000 дол. Тепер, коли, дня 4-го марта він уступить,

G 17

До усіх Вп. п. Секретарів місцевих відділів.

Просить ся ласкаво позизити табельку виповнити і вирізавши її, як мога найскорше заслати до Редакції „Свободи“, 184 Hudson St., New York, N. Y.:

Відділ Р. Н. С. ч.:

Братєтво зове ся:

Імя секретаря:

Адреса секрет. (братєтва):

(Печат.)

(Підпис)

з на його місце приїде Тафт, то за сей день платня мусить бути поміж них обох розділена по рівній часті. Однак при сім поділі вийшло поділити один цент на часті — і урядники надармо, ломлять собі голову як вийти з біді щоби ні одного ні другого не скривдити.

— Зміна адреси. Книгарня Наукового товариства ім. Шевченка у Львові находит ся тепер в Ринку ч. 10, в домі „Просьвіти“.

— „Сьвітова Зірниця“, українська популярна часопись в Могиліві подільським, застановлена задля браку фондів, почата знову виходити під редакцією д. Волошиновського.

— Дня 25-го січня с. р. появила ся на Руси американський часопись „Хлопський Параграф“ як „орган українських вільнодумців“. Часопись коштує на рік 1.00 дол. і виходить в Salem, Mass. під редакцією д. І. Слюзара.

— Кошта процесу уряду Злучених Держав „Standard Oil Co.“ до сего часу виносять круглу суму тільки 10 мільонів доларів. Зібраний в сій справі матеріал містить ся в 22-ох томах, які обіймають 14.250.000 слів, а закінченє процесу єще дуже далеко.

— По причині закінченя угоди Австрії з Туреччиною бойкот австрійських товарів зовсім устав.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ !!

уряджує Українське тов. Т. Шевченка, від. 210 Р. Н. Союзу в Бостон, Масс. в четєр, дня 11. лютого 1909 р. в Independence Hall, під ч. 2 а Lowell Street Cor. Causeway, зараз коло North Sta. Початок точно о год. 7-ій з вечера.

На сей баль, запрашаємо всіх щирих руських патріотів, як з міста Бостону, так і з околці. При забаві, почта любови і розгрівка золотої брошки з написом: Т. Шевченко. Найліпша спосібність запізнати ся з українськими дівчатами! Кара „N. Station“ завезе аж на місце. Вступ: мущина з женщиною 50 цнт., самотний 50 цнт., жєнщина 25 цнт. Музика перворядна: під управою П. Й. Яцевича. Пива з перворядного бровару, закуска сьвіжа у власнім заряді. За чесну ослугу ручить балевий Комітет.

Хочете добру річ набути а при тім дешево, удайте ся на понизшу адресу. Пийтєть по польсько-руський (сравновий каталог) і залучитєть марку за 2 цнт.

Адреса: ANIELA ORZESCH 6 Sylvan Court, New York City

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОГРАФ ПАВЛО ГУРДУС

77 Newark Ave., Blmsmo Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Прийдіть до моєї роботи і придивіть ся моїй роботі, а ако правдиві аналізи переконаєтесь, що я більше даю, чим обіцяю. Фотографії виконую старанно і з вською точністю.

Дивіть ся добре на нумєр дому! P. HURDUS, 77 Newark Ave., near Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почетний член
Р. Н. Союзу.

Преосвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шарпоне,
624 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Осмен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Черіш, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chesnut Str. Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля,
56 Hamilton Str., Holyoke, Mass.

Ч. 817 КВІТ \$102.74
на сто два доларів 74 центів, котрі Братство св. Іоана Хрестителя від. 182. отримало як коштів похоронні по Івані Кравець з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Dixonville, Pa. 24. Януара 1909.

Свідки:
Стаско
Ігнатий Бандровський.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 182.
Іван Артимович предс.,
В. Кіличий секр.

Ч. 818 КВІТ \$1000.00
на тисячу доларів, котрі п. Марія Чулик отримала як посмертну допомогу по Ільку Чулик з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Mayfield, Pa. 21. Януара 1909.
Марія Чулик.

Свідки:
Петро Кихарт,
Іван Обух.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 21.

Ч. 828. КВІТ \$200.00
на двіста доларів, котрі п. Анна Паславська отримала як надзвичайну допомогу після ухвали Х. Гол. Конв. з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Pittsburg, Pa. 23. Януара 1909.
Анна Паславська.

Свідки:
Якуб Кульчицький,
Теодор Гут.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 130.
Павло Шпікула, предс.,
Петро Кульчицький секр.

Ч. 829 КВІТ \$21.00
на двадцять один доларів, котрі п. Ілько Сушко отримав за пок. коштів по Теодорі Шандровському з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Youngstown, O. 16. Яну. 1909
Ілько Сушко.

Свідки:
Іван Качмар,
Максим Лішак.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 140.
Кондрат Шемвач предс.,
Ілько Сушко секр.

Baraniezki, 919 Panclys St. — S. S. Pittsburg, Pa. 3) John Sekula, 235 Church Hill, McKees Rocks, Pa. — 4) John Maslak 95 Orchard st., Preston Pa. — 5) P. Siwy 51 Orchard st. Preston, Pa. 6) Theo. Dziabiak, 4731 Harrison st. Pitts. Pa. 7) John Krukies 2831 Pann Ave. Pittsb. Pa. 8) John Lewko 62 Kier st., Allegheny, Pa. 9) M. Sejka, Castle Shannon, Pa. 10) A. Pidufaly i T. Bilawsky, Box 266, Ambridge, Pa. Адр. братства: М. Dmytrenko, 2514 Smolman Str., Pittsburg, Pa.
Н. Войтович предс.,
МОНЕСЕН, PA. бр. св. Ів. Хрест. від. 62 подає до відомості, що братські мітинги будуть від тепер відбуватися в другу неділю по першій в гали під ч. 469 Schoemaker Ave.
Анд. Кліч секр.

CHICAGO, ILL. бр. св. О. Ніколая від. 106. отримав подає до відомості, що дня 6. лютого 1909 в суботу о 7. год. веч. в церковній гали відбуде ся мітинг. Справоздане старого уряду зі своєї діяльності за рік 1908. Кождий член мусить явити ся. Неявивший ся заплатити 50 цн. кари.
Петро Вінарський предс.,
Ілько Моранець секр.
Яцко Оленець кас.

SCRANTON, PA. бр. Пр. Богородиці, від. 123. подає до відомості, що на річний мітинг, 10. січня 1909 зістав вибраний слідуючий уряд на рік 1909:
В. Груделяк пред., Я. Павлишин, з. пред., Гр. Василік кас., Ф. Миськів запис., П. Кирілюк секр. Ів. Язвінський і Ів. Кирілюк, дозирателі хорих. Мітинги відбуваються в другій неділі в місяці. Адреса секр:
Peter Kiriyluk, 404 Broadway, Scranton, Pa.
П. Кирілюк, секр.

GLEN LYON, Pa. бр. св. П. і П. від. 27 подає до відомості, що буде приймати нових членів до бр. за половину вступного в місяцях січню і люти.

PERTH AMBOY, N. J. бр. св. О. Ніколая, від. 104. подає до відомості, що в місяці січню і люти буде приймати ся нових членів до братства без вступного.
М. Ваверчак, секр.

КЕОКБЕ, VA. тов. „Сіт“, від. 219 подає до відомості, що мітинги відбуваються з рази в місяці, крім 1-го і 20-го.
Т. Починок.

ELIZABETHPORT, N. J. бр. св. Мих. від. 142 подає до відомості, що в місяці люти приймає нових членів до бр. без вступного.
С. Байтала секр.

В день роковин засновання укр. тов. „Просвіта“ 204 відділу Р. Н. С. відбуде ся театральне представлення
АРЕНДАР
(драма в 3-ох діях а 5-ох відсценах з сільського життя)
дня 13-го лютого 1909 р. в Manhattan Lyceum 66—68 East 4-th Str. в Нью-Йорку о 7-й год. вечером.
Шеста відсцена „Завіщане“ відспіває хор тов. в супроводі музики Смоленського під управлінням дірента тов. Стисловського. По представленю БАЛЬ до рана.
Всіх щирих українців з Нью-Йорку і околиць запрошує ся до співучасті в нашій великій святі.
Дохід призначений на бібліотеку Товариства.
3-4 Комітет Товариства.

ПРЕДСТАВЛЕННЯ І БАЛЬ!
Русько Українська парафія Усп. Пресв. Богородиці в Perth Amboy, N. J. устроює театральне представлення „ГЕЙ НА ІВАНА ГЕЙ НА КУПАЛА“ в 1-й дії і „МУЖИКИ АРИСТОКРАТИ“ в 2-ох діях в понеділок, дня 8. Лютого 1909 р. в Pulaski Park на гали Нікодема, 730 State Str., Perth Amboy, N. J. Початок о 7-й годині вечером. По представленю Баль. Ціни місць: 1 рядні 50 цент., 2 рядні 35 цент., стоячі на балконі по 25 цент. Музика першої класи. Просимо всіх Русинів з міста Perth Amboy, N. J. і з околиці о численну участь. За чесну обслугу і добру забаву ручить
2—4 Комітет.

КОНЦЕРТ! БАЛЬ!
ГРЕДСТАВЛЕННЯ!
устроює гр. кат. парохія при церкві св. Івана Хрестителя в CLEVELAND, O.
дня 13-го лютого 1909 в Okme Hall на Erie улици
Програма
1. Я Русин був...
2. Як бим була...
3. Мир вам братя...
4. Чарочко моя...
5. Ой піду я до млина...
6. Боже Великий...
відспіває тов. „Клівляндський Руський Боян“.

Вступне слово ... о. Е. Бурик Козаченьку, дек. п. Вас. Монрик На чужині деклямація ... п. Анна Бабінчак Рідна мова дек. ... п. Кат. Синяк Два віночки дек. п. А. Петрусь

„СТРАЙК“
Комедія в 3-ох діях
Вокоман ... п. Н. Миланіч Ресентий ... п. М. Серак Настуня його дочка ... п. С. Ляш Марійка, її подруга
... п. Г. Кормош Іван, жидівський попихач
... п. А. Міндек Семен, академік п. Й. Сенчина Василь, мол. господар
... п. Ів. Мітро Василя, його жінка
... п. М. Кормош Никола, мол. парубок
... п. Н. Кормош Матій, мол. парубок
... п. Й. Дзурічко Мортко, арендар п. П. Єдинак Павлуно, школяр
... п. Й. Гладіш Юрко, школяр п. Й. Каплячка.
Режисер і управитель п. Ів. Поп.
Вступ: мущина з женщиною 35 цент., женщина сама 25 цент. Сердечно повитаємо наших Русинів, а за добру забаву і смачні закуски ручить
3—5 КОМІТЕТ.

КОГУСКИЙ БАЛЬ!
Короткі мясниці, треба забавити ся, особливо де тільки гарних дівчат, як в Кокус. Тому дня 6-го н. ст. лютого с. р., в суботу, відбуде ся великий парохіальний баль в Кокус в просторій гали над почтою.
На сей баль так своїх як і сусідів щиро-сердечно запрошує
3-4 КОМІТЕТ.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

устроює
парохія св. Юрія в Нью Йорку
в суботу дня 6 Фебруара 1909
в гали Manhattan Lyceum, 66--68 E. 4-th Str.

ПРОГРАМА:

1) Вступне слово О. Підгорецький
2) С. Артемонський, молитва „Владики неба і землі“ хор міш. в супроводі оркестри
3) Богдан Лепкий, „Над рікою“ ... декл. п-на К. Шевчиньська
4) М. Лисенко, „Пливе човен“ хор міш.
5) Т. Шевченко декл. п. Й. Заплатинський
6) Оркестра Г. Смодинський
7) М. Лисенко, „Як би зустріли ся ми знову“ сольо сопраново в супр. форт. ... п. Ю. Корецька
8) Деклямації діточі М. Пиртко і А. Будник
9) О. Нижанковський. „Батько і мати“, (дуєт) на сопр. і альта в супр. фортеп, п-ні Ю. Корецька і п-на Т. Фігура
10) „Грамофон“ відограв народні пісні.
11) П. Ніщинський, „Вечерниці“ (Назар Стодола) оперетна, хори: сольові, жіночі, мішані і муж. в супроводі оркестри.
12) Н. Лисенко „Верховино“ хор міш. в супр. орх.
Точни програми винонає „Нью Йорський Боян“
Управитель хору і оркестри п. М. Гудич

Початок о год. 8-й вечером.
Каса отверта о год. 7-й вечером.
ЦІНА МІСЦЬ: перворядні 75 цент., другорядні 50 цент., треторядні 35 цент., балкон 25 цент.

По Концерті забава.
ОРКЕСТРА Г. СМОЛИНСЬКОГО
Всіх Впов. Родичів і грохадян так місцевих як і замісцевих запрошає
КОМІТЕТ.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одніюка руско народна організація в Америці.
Приймає членів від 1 року до 40 літ житя.
Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
В разі смерті члена кляси „А“ (ціле посмертне) \$1000.00,
В разі смерті члена кляси „Б“ половину посмертного \$500.00
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00,
В разі утрати. а) обох очей міг або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока \$300.00.
Сла отець родини в шпиталі божевільняк, Союз платить що року родині \$150.00.
Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне для П. Н. Секретарів Р. Н. Союзу

Повідаючи раз на все, що всі гроші належачі до Союзу Р. Н. Союзу, посідає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Далше так запасаєть money-order або чек не посілає ся до Голов. Касієра, але враз в виказани до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.
С. Ядловський, Голов. Секретар.

Рух в відділах Р. Н. Союзу

SYRACUSE, N. Y. бр. св. П. і П. від. 39. подає до відомості, що вибрано слідуючий новий уряд: Гр. Гнатко пр., І. Копка к., Ів. Феція секр.
Ів. Феція секр.

SCRANTON, PA. бр. св. пр. Ілі від. 40 подає до відомості, що вибрано слідуючий уряд: С. Ципак пр., Ів. Гоцко кас., Н. Лежинський секр. Бр. адрес: J. Lezinsky, 911 Mt. Vernon Ave., Scranton, Pa. Мітинги в кождо третю неділю в місяці.
Ів. Лежинський секр.

PITTSBURG, PA. бр. св. О. Ник. від. 53. подає до відомості, що мітинг відбуде ся 14-го лютого о 2-й год. по пол. Всі члени, так місцеві як і позамісцеві мають явити ся і вивірнати свої довги; котрий член не явить ся, заплатити 50 цент. кари, а урядник долара.
До погоди важні справи.
Н. Войтович предс.,
Т. Гут Кул. кас.,
Михайл Митренко секр.

PITTSBURG, PA. бр. св. О. Ник. від. 53. подає до відомості, що на річний мітинг вибрано слідуючий новий уряд: гол. пр. о. Н. Стефанович, пр. Н. Войтович, кас. Т. Гут. гол. секр. М. Дмитренко. Хорі члени мають голосити ся впрост до опікуна хорих, або устно або письменно. Адр. опік. хорих: 1) Е. Damiachuk 707 Mint Alley, 2) S.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукання знакомих, оголошення балів, представлень, сходів і т. п. друкує в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба пріслати наперед.

„СТРАЙК“
Читальня „Просвіти“, в Філадельфії, Па. запрошає всіх людей доброї волі на аматорське представлення „Страйк“. Ся дуже цікава і поучаюча штука взята з життя галицьких хліборобів, робітників, відіграє ся в Філадельфії перший раз, отже всі робітники повинні взяти участь в робітничім представленю, котре відбуде ся 6-го Лютого 1909 в Academy Hall 523 S. 4-th Str. Початок о 7-й год. вечером. Стаємо ся, щоби всіх вдоволити.
КОМІТЕТ.

ОГОЛОШЕННЯ.
Потрібую сейчас дякуучителя. Платня місячна (без помешканя і харчу) від 35 до 50 доларів в міру заслуг. Вимоги: ґрунтовне знане нотного співу, бодай в практиці, так щоб умів провадити хор. 2) Голос тено-ровий. 3) Знане провадження вечірної школи в руській язичці дві години денно, (в Суботу цілий день) з тутешніми дітьми. 4) Моральність і тверезість.
Голоситись на адресу:
Rev. V. S. Hryvnak,
Box 375
Olyphant, Pa.
Lacka. Co.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ
в віці від 18 до 24 літ пошукує 23 літній молодець, Русин, маючий 1.200.00 д. готівки і гавз вартости 900.00 дол. Ласкаві зголошення під
Н. Bony,
Box 435
Revelstake, B. C. Canada.

НА ПРОДАЖ
гросерня, гарно заряджена. Бизнес розвинений. Ціна \$900.00. Причиною продажу є виїзд до краю.
141 Berry Str.,
Brooklyn, N. Y. 4-7

ЧИТАЙТЕ В PASSAIC, N. J.
Францішок Барна, що має перебувати в Passaic, N. J., нехай зголосить ся до австрійського дому Еміграційного 170 East 80-th Street, New York по свого брата Івана Барну, 17-літнього хлопця, що на днях приїхав з краю.
Зарад Руського Бюра Праці св. Рафаїла 339 E. 20. Str. New York.

ПОЗІР МОЛОДЦІ!
ДІВЧАТА ПОЗІР!!
Хоче молодець мати дівчину, щоби з нею женити ся, або дівчина хлопця, щоби вийти заміж, то нехай зголосить ся на низше подану адресу. Ми уділяємо всяких інформацій молодим людям, і вже не одна пара в такий спосіб пібрала ся, та чому-ж Вам спідти без товариша житя, та заводити жонатим людям?
Пишучи до нас по інформації, вложіть за два центи марку.
National Matrimony Bureau,
Box 73
Winnipeg Man., Canada 4-5

ПАРОХІАЛЬНИЙ БАЛЬ
відбуде ся дня 13-го лютого с. р. в Elizabeth, N. J. на дохід місцевої церкви в гали Singer-a.
Початок о год. 5-й по пол.
Вступ від особи 25 цент.
За комітет:
Вас. Левчик,
Юрко Кравець,
Вас. Гриценко 3—5.

ДЕ Є
Микола Придзимірський, 18 літ, родом з Коршилівки, пов. Скалат. Тому третій рік, як приїхав до Америки до Buffalo, N. Y. і невідомо де тепер знаходиться. Хто би о нім що знав, або він сам, нехай буде ласкавий на оден з понизших адресів зголосити, а дістане належиту винагороду.
Paul Lozinsky,
Northampton, Pa
або: Стефан Придзимірський в Fogesville, Pa 2—5

ДЕ СУТЬ
Стефан Ігурка і Максим Юрковський, родом з Дисовиці, пов. Перемишль, Гал. Хтоб про них знав, або вони самі, звольте зголосити ся до:
Mich. Matyczak,
Coal Ridge, O.

ДЕ Є
Стефан Ничипирович, що в 1907 році виїхав зі Львова до Америки. Хтоб про него що знав зволить ласкаво донести на адресу: „Swoboda“
184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

ДЕ Є
Марія Яблонська, родом з Угерців, пов. Ліско, Гал. Має бути деє коло Шікаго, Ілл. Хтоб про ню що знав, зволить ласкаво донести на адресу:
Rosalia Yablonska,
49 Grower Str.,
New Britian, Conn.

ДЕ СУТЬ
Антін Тимцьо і Дмитро Батюк. Глядає їх Ал. Лобай, який був 9 літ в Бразилії та рік тому, як прибув до Америки. Хтоб про них що знав, або який інтересований хотів би бачити ся з підписаним нехай зголосить ся на адресу:
Alex Lobay,
309 Broome Str.,
New York, N. Y.

— 6 — 6 — 6 — 6 — 6 — 6 — 6 — 6 —